

Bezpieczeństwo dzieci w drodze do szkoły – doświadczenia z województwa pomorskiego

Izabela Oskarbska - Politechnika Gdańska

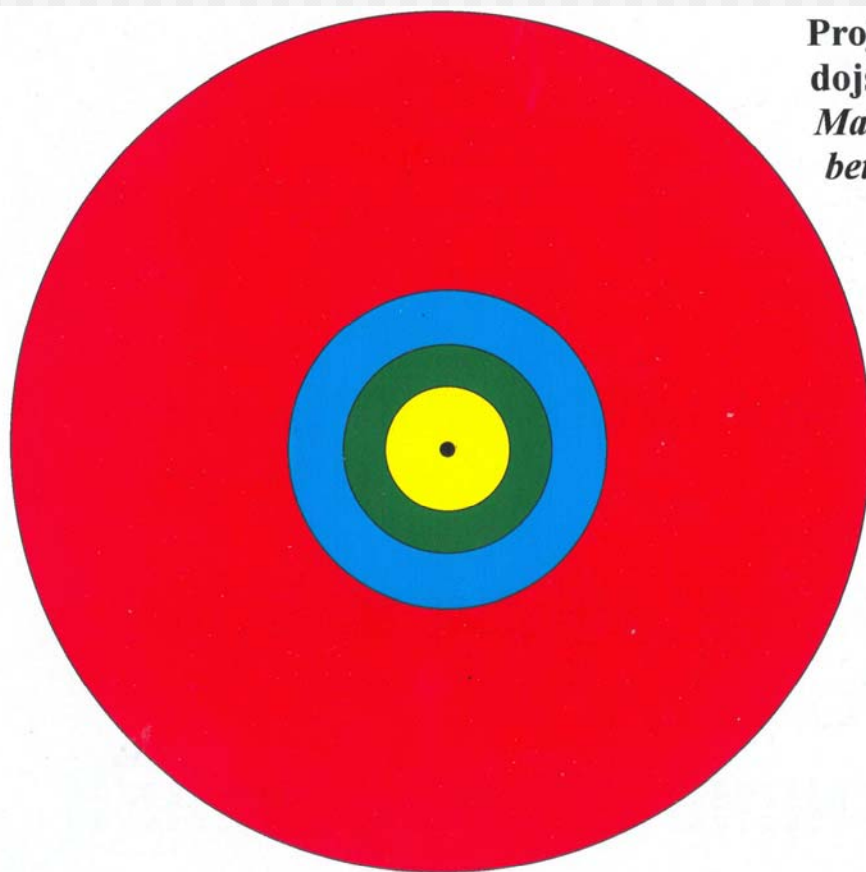
Dlaczego droga do szkoły?

- dzieci pokonują ją codziennie
- codziennie narażane są na te same zagrożenia
- tą samą drogą docierają całe grupy dzieci do jednej szkoły
- dobra znajomość trasy może zostać wykorzystana do celów edukacyjnych

Zakres dojazdu dziecka do szkoły w Polsce i krajach Unii Europejskiej

Projektowane, maksymalne odległości dojazdu do szkoły
Maximum, designing distances between home and school

LEGENDA / LEGEND:

	Polska - 3000 m <i>Poland</i>
	Wielka Brytania - 1200 m <i>Great Britain</i>
	Szwajcaria - 800 m <i>Switzerland</i>
	Holandia - 500 m <i>The Netherland</i>
	Szkoła <i>School</i>

Projekty

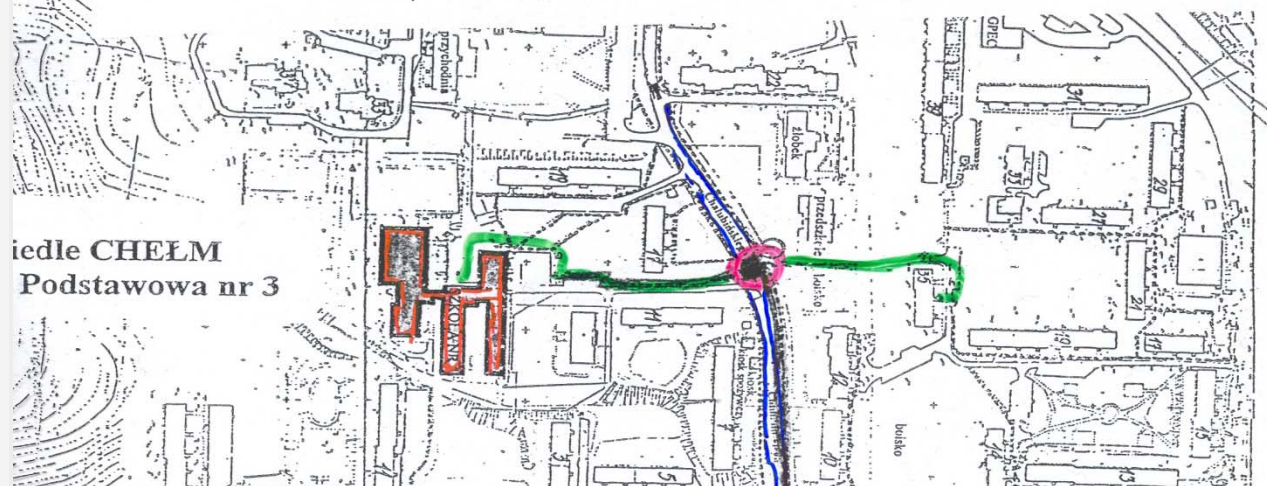

- **„Bezpieczeństwo dzieci w drodze do szkoły”**
- **Projekt pilotażowy P-1 – Uspokojenie i organizacja ruchu w otoczeniu szkół 2003**
- **Projekt pilotażowy GP-01/04
ORGANIZACJA BEZPIECZNEJ DROGI
DO SZKOŁY 2005 rok**

„Bezpieczna droga dzieci do szkoły”

Ankieta
wśród dzieci
-
identyfikacja
tras

Miejsce, które zaznaczyłam jest to przejście ~~zawieszony~~ na którym
tym przejściu mój kolega z klasy opadł pod samochód.
Bardziej nie lubię też, że samochody które tam
parkują zastawiają ulicę i nie można zobaczyć
czy coś jedzie z lewej strony. Bardzo nie lubię
tego przejścia, ale muszę przechodzić ^{tym przejściem} tam tędy,
chyba, że koło przystanku niżej.

Organizowanie bezpiecznej drogi do szkoły

- **identyfikacja miejsc niebezpiecznych i problemów na drodze dzieci z domu do szkoły,**
- **przygotowanie planów dojścia do szkoły**
- **dostarczenie informacji i map z drogą dojścia rodzicom i dzieciom,**
- **wdrożenie działań zaradczych i usprawnień poprawiających bezpieczeństwo**

Plan dojścia dzieci do szkoły – Gdańsk - Chełm

Projekt pilotażowy P-1 – Uspokojenie i organizacja ruchu w otoczeniu szkół

- **Do przygotowania i zrealizowania tego projektu wyłoniono zespół pod przewodnictwem Sekretarza PRBRD**
- **Przygotowano zasady prowadzenia projektu i zaproponowano podział przyznanych środków na poszczególne powiaty.**
- **Wielkość zaproponowanych środków dla powiatu uzależniono od liczby dzieci w wieku szkolnym i liczby wypadków z dziećmi na obszarze powiatu.**

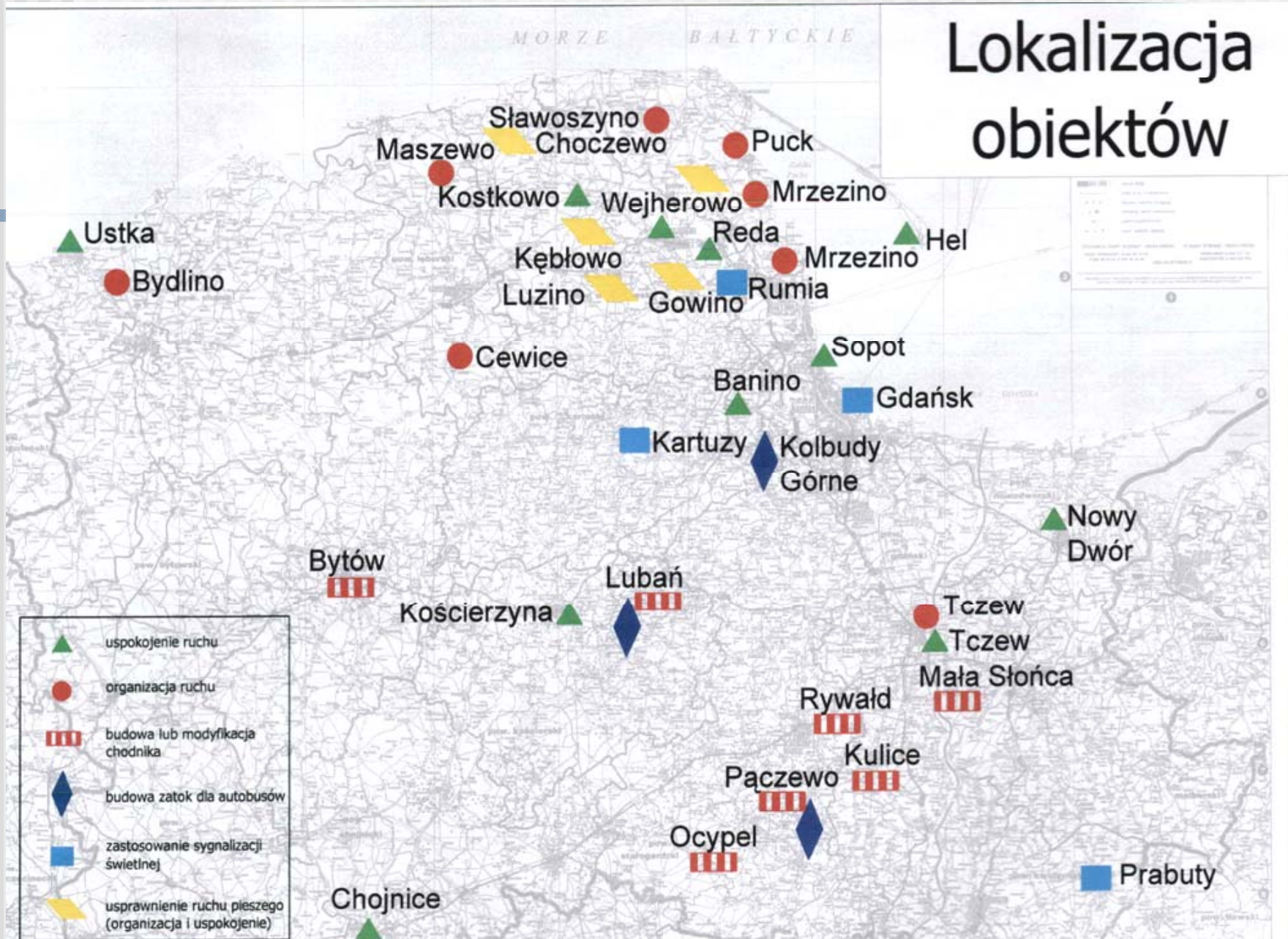

Projekt pilotażowy P-1 – Uspokojenie i organizacja ruchu w otoczeniu szkół

- **W początkowym okresie akces do wzięcia udziału w projekcie zgłosiły wszystkie powiaty.**
- **Na podstawie przeprowadzonej dyskusji i analizy przedstawionych propozycji, w konfrontacji z oczekiwaniami pomysłodawców projektu wypracowano następujące zasady wyłaniania i realizacji projektów: analiza brd, uzgodnienia z Pomorską Radą BRD, wykonanie projektów technicznych dla poszczególnych rozwiązań uspokojenia ruchu, ocena efektywności projektu**

Lokalizacja obiektów

Projekt pilotażowy GP-01/04 ORGANIZACJA BEZPIECZNEJ DROGI DO SZKOŁY 2005 rok

---

Projektem objęto:

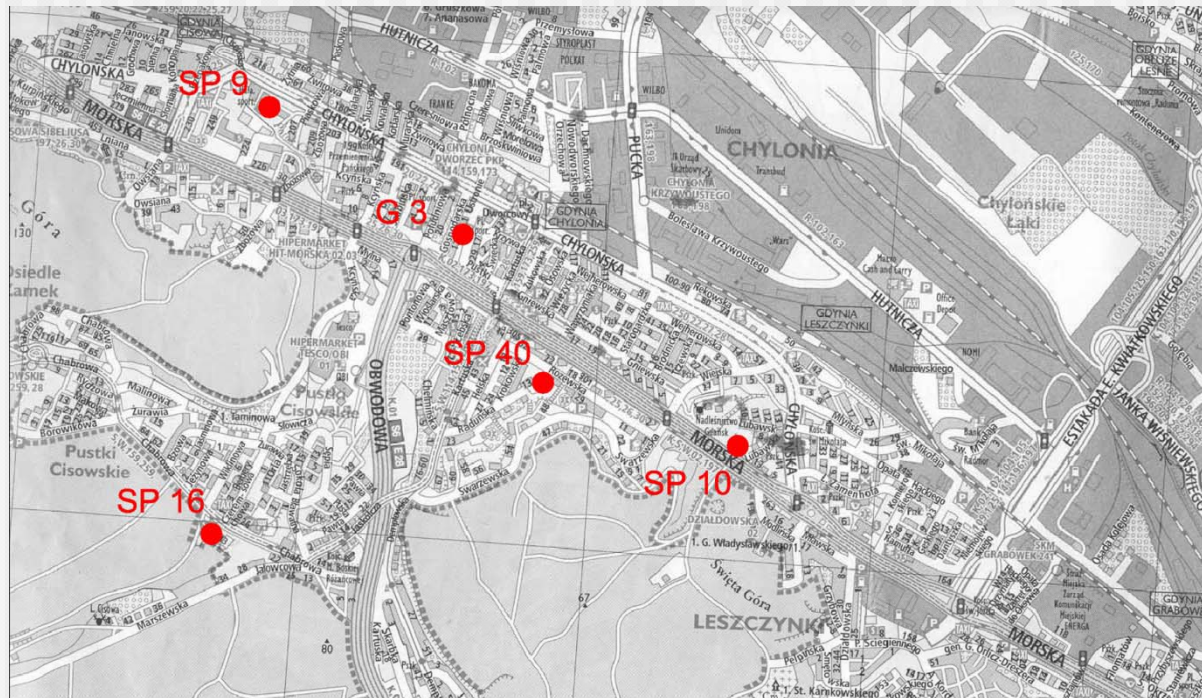
- **dzielnicę dużego miasta – Chylonia w Gdyni**
- **miasto (wielkości ok. 10 000 mieszkańców) – Sztum**
- **gminę – gmina Przechlewo**

Elementy projektu pilotażowego:

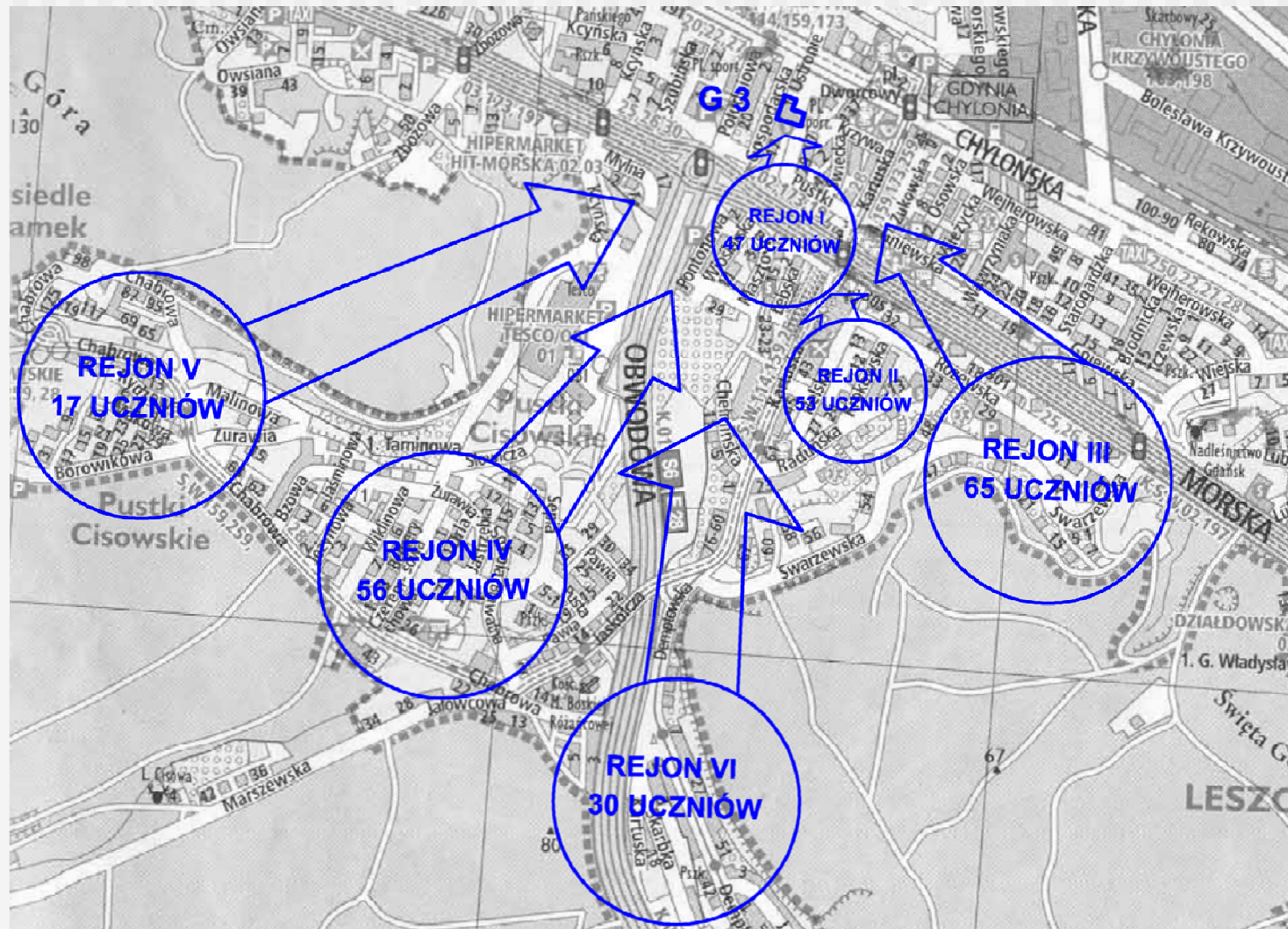

- **ankiety wśród dzieci**
- **analiza zdarzeń drogowych z udziałem dzieci na terenie województwa (dane o wypadkach posiada policja)**
- **inwentaryzacja niebezpiecznych miejsc**
- **koncepcja usprawnień (zlecona przez władze lokalne)**
- **mapa edukacyjna**

Lokalizacja szkół w dzielnicy Chylonia

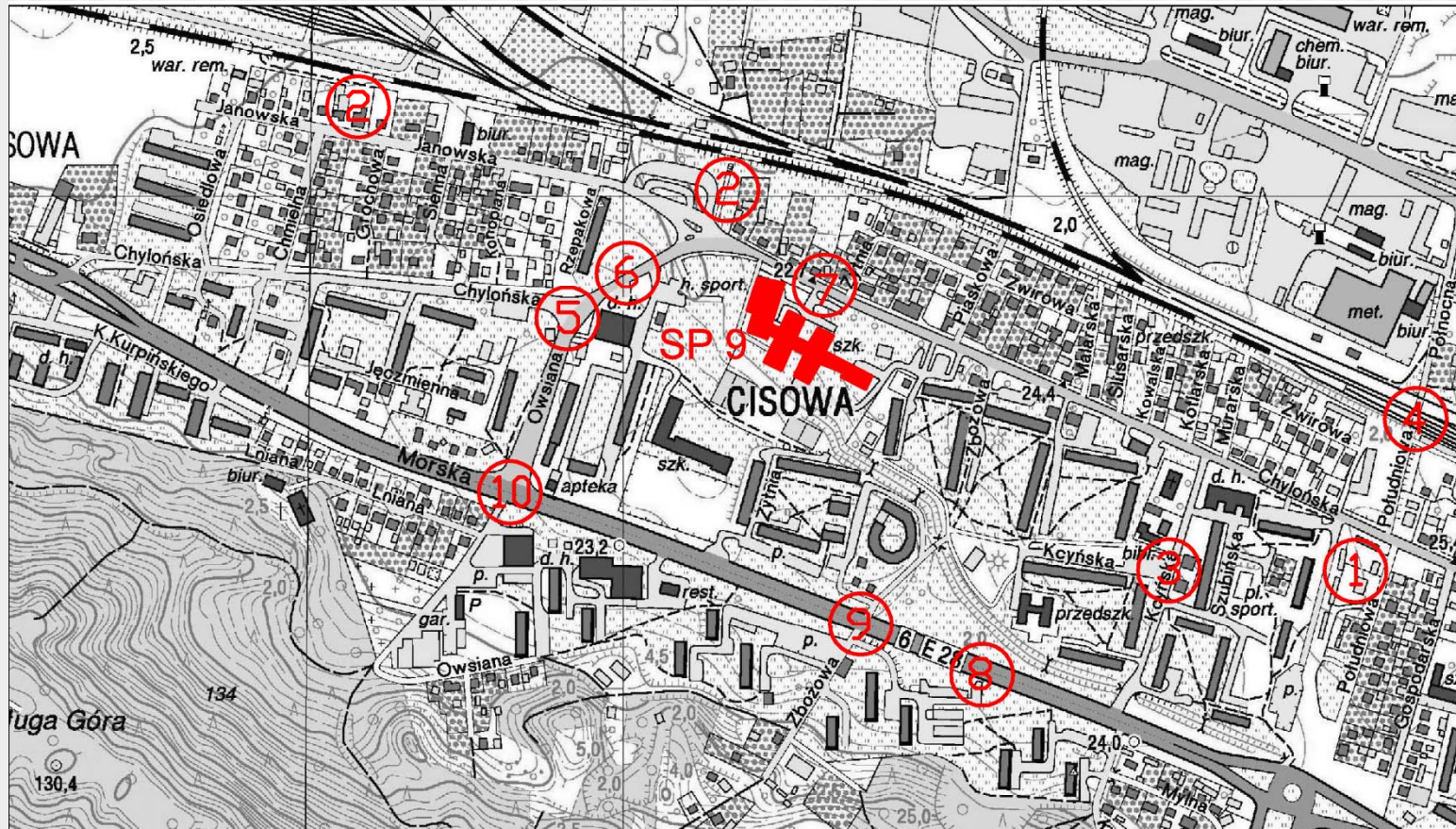
Błędy planistyczne – rejonizacja szkół

Problemy wskazane przez dzieci

Lp.	PROBLEM	Ilość zgłoszeń	%
1	Meksyk, ul. Południowa – zagrożenie ze strony osób pijących alkohol	12	8,3
2	Ul. Janowska, przejście przez tunel SKM - j.w.	10	7,0
3	Brak sygnalizacji świetlnej na ulicy Kcyńskiej	32	22,4
4	Zbyt wąski chodnik na przejeździe kolejowym – ul. Południowa	10	7,0
5	Skrzyżowanie Owsiana - Chyłońska	9	6,3
6	Nieobecność „Pana Stopa” na ulicy Chyłońskiej	5	3,5
7	Przejście przed szkołą na ulicy Chyłońskiej	13	9,0
8	Przejście dwuetapowe przez ul. Morską	18	12,6
9	Skrzyżowanie ulicy Morskiej z ulicą Zbożową	22	15,5
10	Skrzyżowanie ulicy Morskiej z ulicą Owsianą	10	7,0
11	Teren szkoły- niebezpieczeństwo ze strony starszych uczniów	2	1,4
	Suma	143	100

Lokalizacja niebezpiecznych miejsc

Inwentaryzacja niebezpiecznych miejsc

Inwentaryzacja niebezpiecznych miejsc

Inwentaryzacja niebezpiecznych miejsc

Inwentaryzacja niebezpiecznych miejsc

Inwentaryzacja niebezpiecznych miejsc

Inwentaryzacja niebezpiecznych miejsc

Dzieci uczą się przez naśladownictwo!

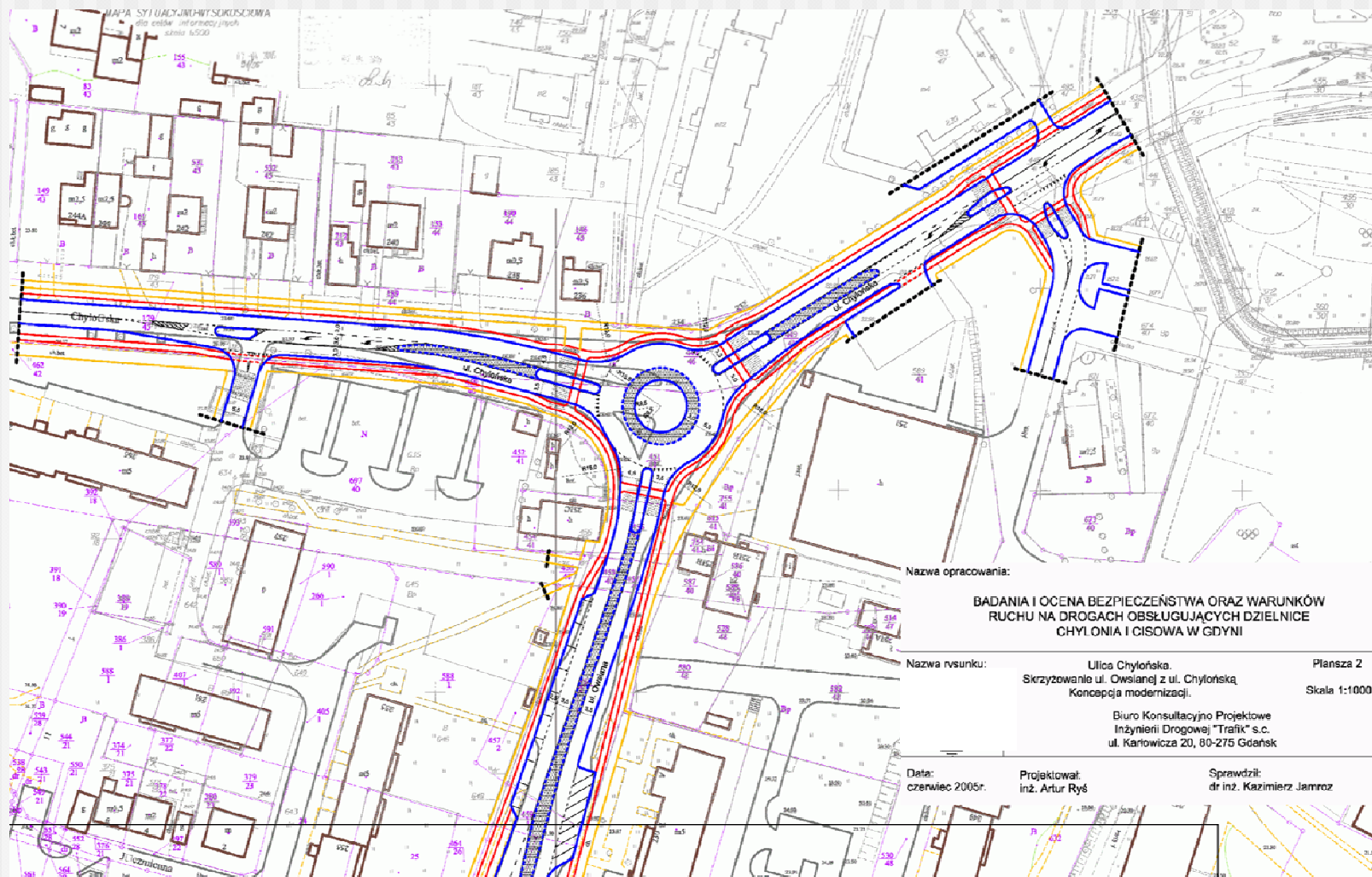

Inwentaryzacja niebezpiecznych miejsc

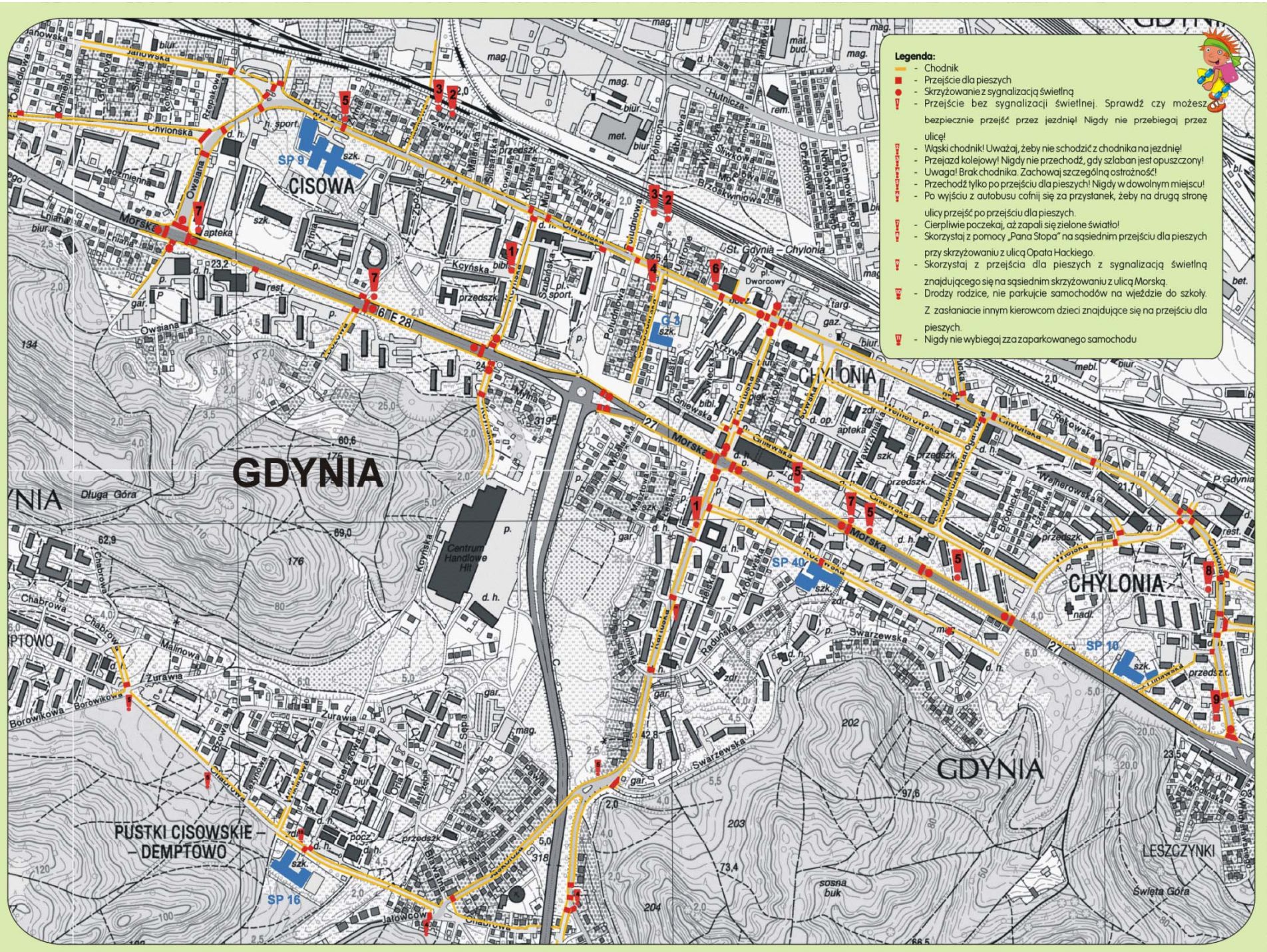
Propozycje usprawnień

Legenda:

- Chodnik
- Przejście dla pieszych
- Skrzyżowanie z sygnalizacją świetlną
- Przejście bez sygnalizacji świetlnej. Sprawdź czy możesz bezpiecznie przejść przez jezdnię! Nigdy nie przebiegaj przez ulicę!
- Wąski chodnik! Uważaj, żeby nie schodzić z chodnika na jezdnię!
- Przejazd kolejowy! Nigdy nie przechodź, gdy szlaban jest opuszczony!
- Uwaga! Brak chodnika. Zachowaj szczególną ostrożność!
- Przechodź tylko po przejściu dla pieszych! Nigdy w dowolnym miejscu!
- Po wyjściu z autobusu cofnij się za przystanek, żeby na drugą stronę ulicy przejść po przejściu dla pieszych.
- Cierpliwie poczekaj, aż zapali się zielone światło!
- Skorzystaj z pomocy „Pana Stopa” na sąsiednim przejściu dla pieszych przy skrzyżowaniu z ulicą Opata Hackiego.
- Skorzystaj z przejścia dla pieszych z sygnalizacją świetlną znajdującego się na sąsiednim skrzyżowaniu z ulicą Morską.
- Drożdzy rodzice, nie parkujcie samochodów na wjeździe do szkoły
- Z zastaniem innym kierowcom dzieci znajdujące się na przejściu dla pieszych
- Nigdy nie wybiegaj za zaparkowanego samochodu

GDYNIA

GDYNIA

CHYLONIA

**PUSTKI CISOWSKIE -
- DEMPTOWO**

LESZCZYŃKI

Jak bezpiecznie dojść do szkoły?

INFORMACJE DO RODZICÓW, PRAWNYCH OPIEKUNÓW

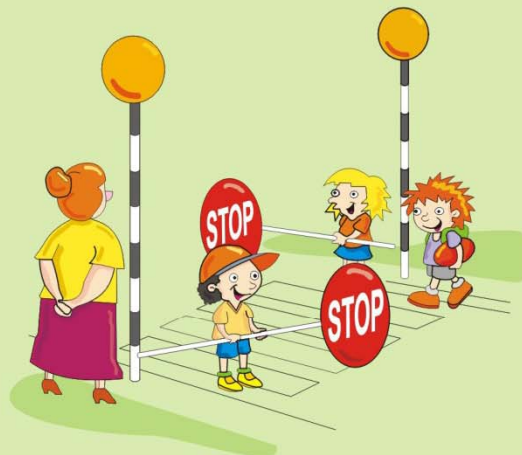
Poruszając się po drogach, ulicach, chodnikach jesteśmy narażeni na różne niebezpieczeństwa. Trzeba przygotować dziecko do samodzielnego poruszania się w ruchu drogowym, w drodze do i ze szkoły, na różne zajęcia dodatkowe.

Konieczne jest, by dziecko swoim zachowaniem unikało zagrożeń i nie powodowało zagrożenia dla siebie i innych.

W nauce i kształtowaniu zachowań dziecka duże znaczenie ma trening, czyli samodzielne powtarzanie i w efekcie nabywanie sprawności.

Rodzice pamiętajcie:

- przed wejściem na jezdnię zawsze zatrzymujemy się na skraju chodnika/pobocza,
- na przejściu ze światłami zawsze sprawdzamy czy jest zielone światło i dodatkowo upewniamy się czy nic nie nadjeżdża,
- w pojeździe zawsze zapinamy pasy, choćby podróż trwała pięć minut i na głos sprawdzamy czy zrobili to pozostali pasażerowie,
- zatrzymując się przy szkole, nawet na chwilę, zawsze róbmy to zgodnie z przepisami ruchu drogowego i by dziecko nie wysiadało od strony jezdni,
- przed wyjściem dziecka zawsze sprawdzamy czy ma przy sobie element odblaskowy,
- wyjaśniamy ruch drogowy na żywo i wskazujemy niebezpieczeństwa, np. ten samochód skręca w naszą stronę (spójrz na kierunkowskaz), poczekamy aż przejedzie,
- komentujemy: teraz mamy zielone światło, ale jeszcze dokładnie rozejrzyj się razem ze mną czy nic nie nadjeżdża,

- chodzimy razem z dzieckiem drogą do miejsc do których będzie chodziło samodzielnie (szkoła, stadion sportowy, klub, pływalnia) i swoim wzorowym zachowaniem oraz przemyślanym, zrozumiałym i krótkim wyjaśnianiem uczymy dziecko, jak powinno postępować będąc samo,
- wspólnie z dzieckiem chodzimy w te miejsca tak długo, aż uznamy, że dziecko reaguje i zachowuje się prawidłowo (tydzień, miesiąc, a może więcej),
- kiedy zmienia się pora roku, ponownie chodzimy przez jakiś czas z dzieckiem i komentujemy zmiany w otoczeniu, które są ważne dla naszego bezpieczeństwa,
- podobnie postępujemy, kiedy zmienia się organizacja ruchu w drodze do szkoły, dlatego powinniśmy śledzić te zmiany i interesować się drogą naszego dziecka do szkoły i innych miejsc,
- w drodze do szkoły zwracamy uwagę na miejsca szczególnie niebezpieczne, np. skrzyżowanie, zaparkowane samochody, duży ruch uliczny,
- przygotowujemy z dzieckiem taką trasę, która będzie dla dziecka najbardziej bezpieczną, może trochę dłuższą, ale bez tych trudnych dla niego miejsc, z jak najmniejszą liczbą przejść na drugą stronę ulicy/drogi,
- po powrocie ze szkoły rozmawiamy z dzieckiem nie tylko o zajęciach lekcyjnych, ale także o ruchu ulicznym, jak dawano sobie radę i czy miało z tym jakieś kłopoty,
- do szkoły wysyłamy dziecko odpowiednio wcześniej, by nie musiało spieszyć się i myśleć tylko o spóźnieniu i uwagach nauczyciela.

Rodzice, opiekunowie - nie wolno!

- przechodzić z dzieckiem na czerwonym świetle, „bo nic nie jedzie”,
- przebiegać jezdni do tramwaju czy autobusu,
- skracać drogi, przechodząc w miejscach niedozwolonych.

Bądźcie kulturalnymi, przyjaznymi, przestrzegającymi prawo uczestnikami ruchu drogowego i uczcie takich postaw swoje dzieci.

Jak
bezpiecznie
dojść do
szkoły?

DROGA DO SZKOŁY

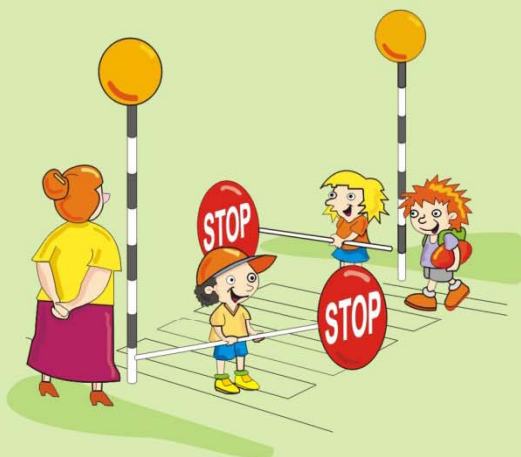
Aby uchronić nasze dzieci przed śmiercią lub kalectwem przekazujemy Państwu, Rodzicom, Nauczycielom i wszystkim Opiekunom dziecka praktyczne wskazówki do codziennego stosowania, mające wpływ na wspólne bezpieczeństwo w ruchu drogowym.

NAUCZYCIELE!

Prowadzimy edukację poprzez różnego rodzaju ćwiczenia i gry dydaktyczne z pojęciami na orientację w przestrzeni, zabawy ruchowe, zajęcia kształtujące słuch i wzrok. Krótkie, ale częste szkolenie drogowe jest bezwarunkowe i zwiększa bezpieczeństwo dzieci. Trening powoduje, że czynności stają się łatwiejsze, są wykonywane bardziej sprawnie.

W informacjach mających wpływ na zachowania dziecka w ruchu drogowym:

- odwołujemy się do codziennej rzeczywistości, do otoczenia i tego, czego doświadcza dziecko w drodze do i ze szkoły,
- unikamy zbytniego odwoływania się do pojęć dziecięcych, a szczególnie opartych na fantazji i postaciach z bajek,
- pokazujemy ryzyko i następstwa niebezpiecznych sytuacji i zachowań,
- objaśniając błędy pokazujemy prawidłowe postępowanie, mówiąc o tym w prosty i jasny sposób,
- uczymy wędrowki w grupie („gęsiego”) zachowując porządek i ład,
- uczymy dzieci prezentując wyraźne ruchy i zachowania, nawet przesadnie np. skrzyty głowy w lewo i prawo,
- w czasie spacerów, wycieczek obserwujemy jezdnię i później prowadzimy rozmowy objaśniające,

- przypominamy dzieciom, by nie wychodziły zza zaparkowanych pojazdów czy stojącego jeszcze na przystanku autobusu,
- zapraszając policjanta do szkoły prowadzimy lekcję na zewnątrz w ruchu ulicznym, a jeśli to możliwe, wspólne z nim organizujemy przejście drogą do szkoły, objaśniając wszystkie niebezpieczne miejsca i możliwe sytuacje,
- objaśniamy zachowania innych uczestników ruchu, dobre i złe z jego konsekwencjami,
- wyjaśniamy dzieciom co to znaczy „widzieć” i „być widocznym”, często przypominając im o tym,
- jak najczęściej rozmawiamy na początku zajęć lekcyjnych o drodze do szkoły, także z dojeżdżającymi autobusem szkolnym, co się zdarzyło, czy było coś niebezpiecznego i czy wszyscy mieliśmy odblaski na zewnątrz ubioru, na rowerze,
- dzieci dowożone przez rodziców samochodem pytamy o zapinanie pasów bezpieczeństwa w pojeździe,
- na ostatnich zajęciach lekcyjnych przypominamy o zachowaniach w drodze powrotnej do domu i przypominamy o odblaskach, by były na zewnątrz ubioru czy roweru.

Pamiętajmy, że przykład jest najlepszym środkiem wychowania. Szczególnie od nauczycieli wymaga się nienagannego zachowania w każdej okoliczności. W ruchu drogowym jest to ochrona życia i zdrowia.

List do dyrektora szkoły

Szanowny Panie Dyrektorze

Pana/Pani placówka uczestniczy w projekcie pilotażowym GP-1/04 „Zasady organizacji ruchu dzieci w drodze do szkoły na terenie województwa pomorskiego”. W jego ramach opracowane zostały projekty organizacji ruchu na drodze do szkoły w wybranych obszarach. Droga, która jest trasą codziennego dojścia, dojazdu do i ze szkoły, nie zawsze i wszędzie jest należycie przygotowana. Tak samo bezpieczna i przyjazna powinna być droga w dużym mieście, jak i małej miejscowości.

Prosimy o zapoznanie z niniejszym opracowaniem swoją kadrę pedagogiczną i wprowadzenie do programu dydaktyczno-wychowawczego szkoły tematyki związanej z drogą uczniów do i ze szkoły. ~~Chcielibyśmy, by zajęcia z brd były realizowane przez wszystkich nauczycieli i przygotowały dzieci i młodzież do radzenia sobie w miejscach i sytuacjach szczególnie dla nich trudnych i niebezpiecznych. Miejsca te wskazane zostały przez dzieci i młodzież w ankietach, a przez autorów opracowania zdefiniowane i szczegółowo opisane. W zajęciach edukacyjnych prosimy wykorzystać zawarte w opracowaniu tablice, mapy, zdjęcia i szczegółowe wskazówki.~~

W realizacji programu „Bezpieczna droga do szkoły” zalecamy przyjacielską i w miarę możliwości ścisłą współpracę z rodzicami uczniów, policją, mediami, innymi szkołami, samorządem, przedstawicielami takich instytucji jak: Politechnika Gdańska, Centrum Edukacji Nauczycieli, Pomorski Ośrodek Ruchu Drogowego, Polski Związek Motorowy, Fundacja „Bezpieczni w Ruchu Drogowym” i innymi w celu wymiany informacji, doświadczeń, materiałów i wzajemnej pomocy.

List do nauczycieli SP nr 9 w Gdyni

Prowadzimy edukację poprzez różnego rodzaju ćwiczenia i gry dydaktyczne z pojęciami na orientację w przestrzeni, zabawy ruchowe, zajęcia kształtujące słuch i wzrok. Krótkie, ale częste szkolenie drogowe jest bezwarunkowe i zwiększa bezpieczeństwo dzieci. Trening powoduje, że czynności stają się łatwiejsze, są wykonywane bardziej sprawnie.

W informacjach mających wpływ na zachowania dziecka w ruchu drogowym:

- odwołujemy się do codziennej rzeczywistości, do otoczenia i tego, czego doświadcza dziecko w drodze do i ze szkoły,
- unikamy zbytniego odwoływania się do pojęć dziecięcych, a szczególnie opartych na fantazji i postaciach z bajek,
- pokazujemy ryzyko i następstwa niebezpiecznych sytuacji i zachowań,
- objaśniając błędy pokazujemy prawidłowe postępowanie, mówiąc o tym w prosty i jasny sposób,
- uczymy wędrowki w grupie („gęsiego”) zachowując porządek i ład
- uczymy dzieci prezentując wyraźne ruchy i zachowania, nawet przesadnie np. skręty głowy w lewo i prawo,
- na ostatnich zajęciach lekcyjnych przypominamy o zachowaniach w drodze powrotnej do domu i przypominamy o odblaskach, by były na zewnątrz ubioru czy roweru.

Pamiętajmy, że przykład jest najlepszym środkiem wychowania. Szczególnie od nauczycieli wymaga się nienagannego zachowania w każdej okoliczności. W ruchu drogowym jest to ochrona życia i zdrowia.

Edukacja dzieci z udziałem:

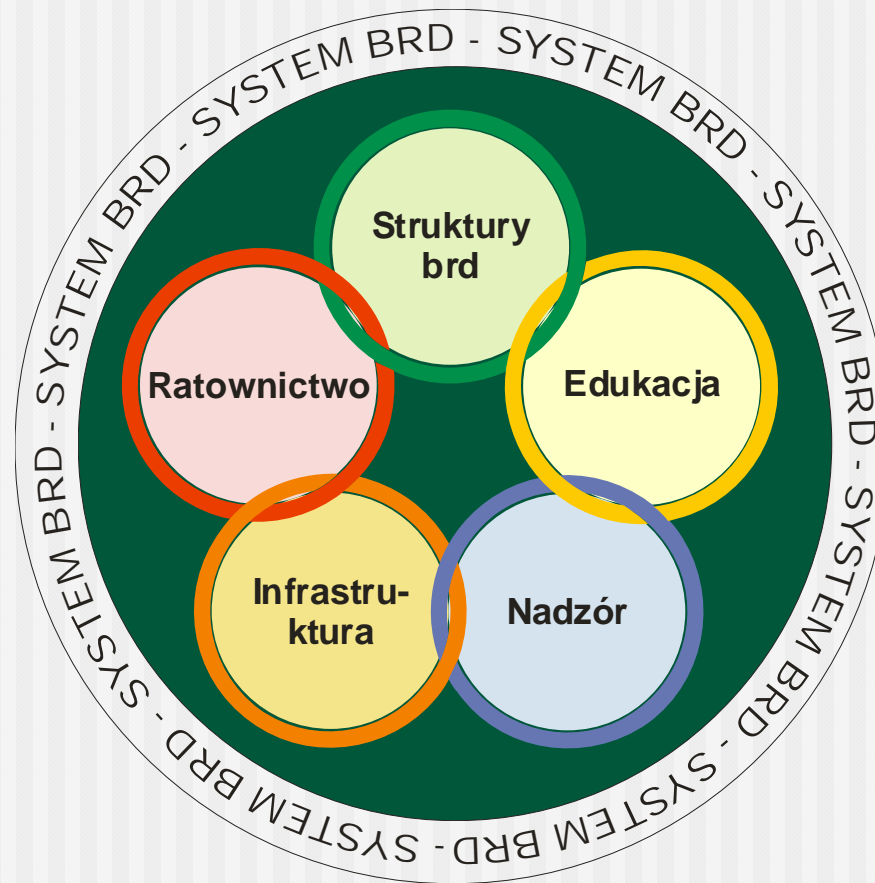

- **opiekunów**
- **nauczyciela – koordynatora i innych nauczycieli**
- **„Pana Stopa”**
- **szkolnych zespołów brd/komitetu rodzicielskiego**
- **policji**
- **władz miasta (społeczeństwo obywatelskie)**

**Tylko zintegrowane
działanie!**

Systemowe podejście

Dziękujemy za uwagę

Izabela Oskarbska

Izabela.Oskarbska@pg.gda.pl